

KÉRDŐJELE

Tartalom:

A jó tanács balladája

Pályázz Te is!

Teadélután

*Fegyelmi,
zsarolások,
kizárások*

*Alapítványi
felhívás*

Szemezgető

*Hírek a
Rektori Hiva-
talból*

Céger kerestetik

*A cserebogár és a
fejlődésbiológia*

Mozimánia

A területi orvostudományi képzés helyzete

Helyreigazítás...

Szem-szög

*A Debreceni Orvostudományi
Egyetem lapja*

1992/93-as tanév, 6. szám

1993. február 26.

F. Villon:

A jó tanács balladája

Bűnösök, kiket elhagyott az ész,
Lélekben elfajzottak és sötétek,
Kiknek az agya torz és csenevész,
Balgák, kiket befontak tévedések,
Kik származástok megcsúfolva éltek,
Főt hajtv a szégyenhalál előtt,
S a lelkipurdalás sem ád erőt,
Gyávák, szégyenbe buktok, meg nem állva!
Hányan haltak meg ifjú vakmerők,
Reátörvén a más tulajdonára!

Ki-ki lássa be, ha szívébe néz:
Túrni erény, bosszút szomjazni vétek,
Ki béketűrő s mindig jóra kész,
Annak börtön csupán e földi élet.
Nem helyes ütni, vágni, ez a lényeg;
Balgák a gyilkosok, rablók, csenők.
Istent, igazságot nem ismerők,
Az ifjan bűnben élők, s nemsokára
Kezüik tördelik: mert vétkeztek ők,
Reátörvén a más tulajdonára!

Mit ér a csel, csalás és hitszegés,
Furfang, hazugság, hamis esküvések,
A rászedés, a méregkeverés,
A bűnös nappalok, álmatlan éjek,
Míg embertársatoktól egyre félték?
Javallom hát: legyünk jóra törők,
Istenben bízunk mindenek előtt;
Rövidre szabva életünk határa,
S bánatba döntünk két öreg szülőt,
Reátörvén a más tulajdonára.

Ajánlás

Viszályt kerülve, legyünk mielőbb,
Ifjak, vének, mind békeszeretők.
Lám, a rómaiaknak ezt ajánlja
Levelében az apostol tanácsa.
Okosak legyünk, révet keresők,
Ne hagyjuk el az igaz kikötőt,
Reátörvén a más tulajdonára.

Rád pályázunk -

PÁLYÁZZ TE IS!

A DOTE Diákönkormányzata és a Kérdőjel szerkesztősége pályázatot hirdet a medikusok részére. Várjuk azoknak a lányoknak, fiúknak (lehetőleg első- és negyedévesek) jelentkezését, akik szeretnek nyüzsgöni, a pletykák és a komor tények hátterének utánajárni, társaikkal, oktatóikkal beszélgetni - és az így meg tudott dolgokat rajzlapon, papíron, esetleg számítógépen vagy fényképen rögzíteni.

A DÖK - iroda mellett nemrégén - az egyetem vezetőségének támogatásával - berendezett kedves, szép, lakályos szerkesztőségi szoba gazdákra vár. A honfoglaló egyetemisták a halhatatlanság ígérete mellett tiszteletdíjban is részesülnek.

És mit kérünk cserébe? Odafigyelést a Benneteket körülvevő valóságra, és hogy az eredményt a havonta egy alkalommal (pl. március 9-én 18 órától) tartandó szerkesztőségi értekezleten papírra rögzítve átnyújtsátok a diákszerkesztőknek - akik természetesen szintén TI lesztek. Az írni, rajzolni vágyók garmadából aztán kiválaszthatók 3-4 különlegesen talpraesett egyént, akik "Diákszerkesztőségi Mag" néven segítik a hírek és állhírek gyors terjedését.

Ne feledjétek: ez a lap eddig is a Tietek volt, csak nem vettétek (hirtakotokba). Most azonban HÍV AZ ÚJSÁG - VÁR A LAP! Amit pedig a Kérdőjel segítségével elérhettek: siker, pénz, hírnév - és a többi már csak a szerencse dolga.

A szerkesztőségi munkáról alkotott elgondolásaitokat március 8-ig juttassátok el a DÖK - irodára (II. kollégium fsz.)!

A teadélutánon a tanár is tanul

"Már csak mi, idős professzorok élünk az oktatás lázában"

A DOTE Közegészségtani és Járványtani Intézetének vezetőjét, Kertai Pál professzort két éve nevezték ki a szerveződő országos tisztiorvosi hálózat élére. Új feladatköre a hét öt napján a fővároshoz köti, de a tanítástól sem szakadt el: hétfői előadásain vezeti be az ötödéves medikusokat szaktárgya rejtelméibe. Sok évtizedes oktatói munkáját januárban a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett adományozásával ismerte el a kormány.

- *Az orvosegyetemek oktatói gyakran panaszkodnak, hogy a tanítás kötelező számukra, de pedagógia - módszertani ismeretek nem szerepelnek a hat év anyagában. Professzor úr hol és kitől tanult meg tanítani?*

- Medikus koromban Mansfeld Géza élettani és Dabis László közegészségtani előadásai nyugtáztak le. A diploma megszerzése után, 1951-ben a budapesti orvosegyetem Kórélettani Intézetébe kerültem Soós József kezei alá. Az élet és a politika úgy hozta, hogy 1957-ben az Országos Közegészségügyi Intézet lett a munkahelyem. Nem volt ismeretlen számomra a terep, hiszen diákkörösként már kutattam az intézetben. A Kórélettanon egyetemistákat, az OKI-ban közegészségügyi, illetve járványügyi szakvizsgára készülő orvosokat tanítottam. De mindig élt bennem a nosztalgia az egyetem után, ezért pályáztam meg 1974-ben a DOTE Közegészségtani és Járványtani Intézetének vezetői posztját.

- *Melyik korosztályt tanította szívesebben: az egyetemistákat, vagy a szakorvosira készülőket? Az ifjabbakat, vagy akikkel félszavakból is értették egymást?*

- A medikusokat. Éppen azért, hogy félszavakból is értsük egymást. Nem véletlen, hogy a klasszikus egyetemeken az előadások mellé sok-sok gyakorlat társul. Régen a tanárok nem az "anyagot adták le", hanem betegbemutatókat tartottak. Ámulatba ejtett minket, ahogy 50 percen keresztül "nyomoztak": minden számba jöhető tényt mérlegelve állították fel a diagnózist és vezették le az alkalmazandó terápiát. Az 50-es években aztán új elmélet diadalmaskodott. "Ne terheljük túl a diákokot!" - adták ki az ukázt, és a tankönyv fejezeteinek skolasztikus magyarázatát kérték tőlünk. Ma ismét más elvárásoknak kell megfelelniük a kollégáknak: a tudományos eredményeket, a kutatást szorgalmazza a szakma. Lehet, hogy már csak mi, idős professzorok élünk az oktatás lázában. A szakma szeretetére, tiszteletére nevelő hagyományos előadásokat kiszorítják a tesztkérdések és az egyéni tanulás preferálása.

- *Milyen emlékek élnek Önben tanítványairól?*

- Tíz éven át hetente egy-egy délutánra nyitva állt az ajtó a teára és beszélgetésre szomjazó diákok előtt. Életem legszebb perceit köszönhetem ezeknek az irodalomról, zenéről, filozófiáról értekező összejöveteleknek. Nemcsak ötödévesek jöttek, hanem akiket érdekelt a világ és benne a másik ember. Sokan itt hallották például először '56 igaz történetét. Diák és tanár még nem került olyan közel egymáshoz, mint mi a teázás ürügyen. Két éve elmaradtak az összejövetelek, mert váratlanul mindenki elfoglalt lett.

- *Két esztendeje ideje jórészt a tisztiorvosi hálózat megszervezésével tölti. Az*

egészségügynek erről a területéről kevés szó esik. Azért van ez így, mert minden a legnagyobb rendben halad?

- Nem kívántunk rögtön a közönség figyelmének a középpontjába kerülni, hiszen csak mostanra tisztázódtak lehetőségeink. Megszerveztünk 162 intézetet, a továbbképző tanfolyamokat és elkészítettünk egy programot, amely a lakosság általános egészségi állapotának javításáért végzendő munkánkat foglalja 2000-ig. Örülök, hogy a tisztiorvosi kar a politikai széljárásról függetlenül tevékenykedhet, intézményrendszerünk nem esett szét. A közházak életében, a háziiorvosi rendszer kialakításánál sok a bizonytalan pont, de a tisztiorvosi hálózat félkatonai szervezatként, fegyelmezetten, összehangoltan működik. Nem engedhetné meg ugyanis az állam, hogy egy országos járvány vagy szmog idején ne a leggyorsabb, legszakszerűbb módon segítsék az embereket. És erre van szükség a betegségek megelőzésénél is. Tehát szürke eminenciásokként vigyázzuk az egészséget.

- *Az elméleti és gyakorlati közegészségtanban országszerte hatalmas változások zajlanak.*

- A szegedi és a pécsi egyetemen például a társadalomrostani és a közegészségtani intézet népegészségtanivá egyesült. Budapesten és Debrecenben másként oldjuk meg ezt a kérdést. Az én intézetvezetői megbízatásom júniusban lejár, de szeretnék továbbra is tanítani. A vágyam, hogy a szakterület iránt érdeklődő hallgatónak fakultációkat tarthassak. És talán újra lesznek teadélutánok is.

Nagy Tünde

Fegyelmik, zsarolások, kizárások

Összefoglaló a rehabilitációs bizottság munkájáról

Egyéves intenzív kutatómunka eredményét összegzi a DOTE rehabilitációs bizottságának félszáz oldalas jelentése. A jelentés az egyetemi irattár, a Hajdú-Bihar megyei Levéltár, a megyei pártarchívum iratanyaga, valamint az egyéni kérelmekben foglalt adatok alapján átfogóan elemzi az 1950-60-as évek egyetemi személyzeti (káder-) munkáját, és tényfeltáró vizsgálat alapján részletesen dokumentálva döntést terjeszt elő az egyéni rehabilitációra.

Megállapítja, hogy a párt és az állami vezetés egybemosódott és összefonódott. Az Egyetemi Tanács, és a szűkebb egyetemi vezetés (Dékáni/Rektori Tanács) csak a DOTE pártvezetésének előzetes állásfoglalása, döntése után nyilváníthatott véleményt és foglalhatott állást egyetempolitikai, személyügyi, gazdasági, gyógyítási és oktatási kérdésekben.

Az MDP/MSzMP helyi vezetőinek többsége "munkás- és paraszt káder", illetve a politikailag legmegbízhatóbb értelmiségiek közül került ki, akik személyisége, jelleme is befolyással volt a párthatározatok és utasítások helyi érvényesülésére. Az általánosság szintjén megfogalmazódó utasítások ugyanis szabad kezet adtak a módszerek megválasztásában. Lehetőséget teremtettek az egyéni ambíciók érvényesítésére. A személyi konfliktusok ezért gyakran úgy jelentek meg, mint a helyi pártvezetés elvi-politikai döntései.

A párt és az állami politika érvényesítésének módszerei nagyon változatosak voltak: A hallgatók kiválasztásában is döntő szerepe volt a származásnak politikai megbízhatóságnak, világnézeti meggyőződésnek. Az osztályidegen származás, politikai megbízhatatlanság miatt elutasítottak számát pontosan meghatározni nem lehet. A felvételi előírások szerint ők a "felvételi vizsgán megfelelt, de hely hiányában felvételt nem nyert" értesítést kaptak. 1951-1953-ból 18 esetről van tudomásunk. Származási, politikai okok miatt 1949-1966 között 39 hallgatót zártak ki az egyetemről, illetve vontak fegyelmi úton felelősségre. Azok a megbízhatatlan minősítésű hallgatók, akik a hat év politikai szűrőjén túljutottak, az álláshelyek elosztásánál kerültek szinte behozhatatlan hátrányba. A "mentőorvosnak javasolva" és az "Állami Tüdőbeteggyógyintézetbe javasolva" minősítésnek minden esetben büntető jellege volt.

Származásuk, politikai és világnézeti beállítottságuk alapján az egyetem orvosai, kutatói, oktatói körében is gyakori az eltávolítás, enyhébb esetben az egészségügy más területére történő, azonnali hatályú áthelyezés. Az egyetemi pártbizottság javaslatára 1959-1962-ben a klinikákról 79 fő, míg az elméleti intézetekből 22 fő eltávolítására vagy kényszerű eltávozására került sor.

A lelki, szellemi presszió és zsarolás sem volt ritka ezekben az években. A fegyelmileg elmarasztalt hallgatók nyilvános megszégyenítését a DISZ szervezte meg.

A DOTE pártbizottságát céljai elérésében a Személyzeti és a Tanulmányi Osztály is segítette. Itt készítették el az egyetemi polgárok, "karakterisztikáját", ami a feljelentés határait súroló, esetenként azzal egyenértékű, "szigorúan bizalmas" káderjellemezés volt. A Személyzeti Osztály hatásköre az ötvenes években odáig

terjedt, hogy a rektort is utasították, ki(ke)t távolítsa el az egyetemről. Még az 1960-as évek végén is kormányhatározat írta elő, hogy a káderpolitikai irányelveknek nem megfelelő vezetői döntéssel szemben kifogással éljenek a főhatóságok és az illetékes pártszervezet felé. E szervek feladata volt az is, hogy a káderek kiválasztásával -a politikai magatartás, ideológiai képzettség és szakmai felkészültség, rátermettség sorrendisége alapján- állandóan javítsák "az egyetem dolgozóinak szociális összetételét". Ezzel összefüggésben külön kell szólni a 3 és 5 éves káderfejlesztési tervekről és az ún. határidőzésekről. Az első hosszabb távú káderfejlesztési tervet még 1956-ban kellett volna elkészíteni. Az 1956-os forradalom eseményei miatt a terv munkálatai 1958-ra tolódtak ki. A terv elkészítésekor arra koncentráltak, hogy az egyetemet megvédjék a megbízhatatlan, szocializmus-ellenes elemektől, az oktatói állásokra pedig megbízható, a párthoz és a néphez hű munkás, paraszt és értelmiségi elemeket nevezzenek ki. A rendelkezésre álló dokumentumokból az is kiderül, hogy a pártbizottság a rektori vezetéssel egyetértésben, mintegy 10 évre előre prognosztizálta a személyi változásokat.

A "rendcsinálás" során először az 1956-os forradalom helyi eseményeiben résztvevő oktatókat, hallgatókat és alkalmazottakat távolították el az egyetemről. Majd az évenkénti "határidőzések" alkalmával került sor újabb 120 személy eltávolítására, illetve kényszerű távozására. A bizottság természetesen tisztában van azzal, hogy az elszünetelt sérelemeket, a hosszú évek politikai elnyomását, szorongásait és félelmeit, a fennmaradás érdekében bevetett óriási energiát, a sikertelenségi élményeket - szinte lehetetlen kárpótolni. Mégis a DOTE erkölcsi kötelességének tartja az ártatlanul szenvedettek megkövetését, valamint azt, hogy az egyetem a maga eszközeivel igazságot szolgáltatson minden egyes olyan esetben, amikor tényszerűen igazolható a diszkrimináció és a politikai túlkapas.

A bizottság 49 egyéni kérelmet bírált el:

Négy esetben -a tudományos teljesítményt külön mérlegelve- azzal kíván elégtételt adni, hogy él címzetes egyetemi tanári előterjesztés lehetőségével, öt esetben címzetes egyetemi docensi előterjesztést készít elő, tizenegy ártatlanul meghurcoltnak Rehabilitációs Emlékplakett kitüntetés adományozását javasolja, egy olyan személyt, akire az Alma Mater joggal lehet büszke, PRO UNIVERSITATE kitüntetésre terjesztett fel. Tizenkét kérelmezőt, akiket jogtalanul hátrányos megkülönböztetés ért, de ez későbbi szakmai előmenetelében, egyéni életútjában súlyos törést nem okozott, megkövetett az egyetem korabeli párt és állami vezetői helyett. Tizennégy kérelmező esetében az elutasítással élt, mert velük szemben bizonyítható politikai üldözés gyanúja sem merült fel, illetve az ügy olyan természetű volt, hogy nem érezte magát kompetensnek. Két esetben a rehabilitációs bizottság elnökét kérte fel, hogy személyes hangvételű levélben keresse fel az érintetteket megköszönve a bizottság munkáját elősegítő hasznos észrevételei.

K.(F.)J.

Ha kértek (és megérdemlitek), kaptok

Az alapítvány a kiváló orvostanhallgatók utazásait segíti

Örömmel teszek eleget annak a kedves kötelességemnek, hogy bemutassam a Kiváló Debreceni Orvostanhallgatók Szakmai Nemzetközi Kapcsolatainak Segítségéért Nemzetközi Alapítvány működését, céljait, célkitűzéseit.

Mint bizonyára tudjátok, egyre több lehetőségünk van arra, hogy nyári szakmai gyakorlatainkat egy külföldi országban tölthessük le, ezzel is újabb, szélesebb tapasztalatokat gyűjtve későbbi hivatásunk gyakorlásához. A lehetőségek egyre bővülnek, azonban a diákság pénzügyi helyzete, a mindennapi megélhetés egyre nehezebb számunkra. Nagy anyagi áldozatot jelent egy egyetemi hallgatónak - és nem utolsósorban szüleinek - egy külföldi cseregyakorlat finanszírozása, még akkor is, ha szervezett körülmények között - egyetemek közötti bilaterális szerződések, MOE szervezés, stb. - történik is az az utazás. Sok, egyébként jó tanulmányi eredménnyel rendelkező, nyelveket beszélő hallgató gyakran nem is jelentkezik ezekre a programokra. Ezen nehézségek könnyítésére hoztuk létre 1991. végén az alapítványunkat.

A mai gazdasági szabályozók közül talán a legideálisabb megoldás (amellyel támogatókat szerezhetünk) az alapítványi forma. Ezért a Magyar Orvostanhallgatók Egyesülete Debreceni Helyi Bizottságának (MOE - DHB) vezetősége elhatározta, hogy egy alapítványt hoz létre, ezzel is lehetőséget keresve arra, hogy szélesebb körben nyerhessünk meg vállalatokat, bankokat, gazdasági szervezeteket: áldoznának e nemes cél megvalósítására. A MOE 15 ezer forint alaptőkével indította útjára e vállalkozását. Az elmúlt időszak eredménye: a kuratórium különböző támogatók megnyerésével, valamint az alapítóval közösen tavaly januárban rendezett "jótékonysági vacsora" bevételének segítségével 12 debreceni orvostanhallgatónak juttatott

utazási támogatást, akik a nyári szakmai cseregyakorlatukat valamelyik nyugat-európai országban töltötték.

Kik részesülhetnek az alapítvány osztlékából? Mindazon a magyar állampolgársággal rendelkező debreceni általános orvoskari hallgatók, akiknek a tanulmányi eredmény - négy félév átlagából számolt átlaga - eléri a 4,25-öt, valamint az országnak a nyelvéből, ahová utazik, illetve angolból legalább középfokú nyelvvizsgával rendelkeznek. A támogatás odaítélésénél előnyt élveznek, akik TDK munkát, valamint aktív közösségi munkát végeznek az egyetemünkön. A támogatás összegéről az alapítvány kuratóriuma minden év májusában dönt az adott évben befolyt pénzüsszeg alapján.

Az alapítvány kuratóriumának - mely a működésért, a munka koordinálásáért felelős testület - két nemzetközi tapasztalattal rendelkező oktató, valamint három hallgató a tagja. A kuratórium elnöke dr. Módis László oktatási rektorhelyettes, aki tanácsaival nagyban hozzájárult létrejöttükhöz. Az alapítvány ügyeinek intézése a MOE - Irodában történik (DOTE III. Kollégium fsz., tel: 18-192, 11-600/5366).

Alapítványunkat a jövőben is szeretnénk hatásosan, hasznosan működtetni, ezzel is bővíteni azon hallgatók számát, akik kedvezőbb anyagi körülmények között részt vehetnek egyhónapos nyári szakmai cseregyakorlatokon, csere-TDK programokon. Ehhez tanácsaitokat, segítségüket is kérjük. Mondjátok el ötleteiket, térjete be hozzánk, a MOE - Irodába.

Kozma Richárd,
az alapítvány ügyvivője

Szemezgető

Emlékplakett a professzornak

A művelődési és közoktatási miniszter a felsőoktatás terén évtizedeken át kifejtett kimagasló oktató- és tudományszervező tevékenysége elismeréséül a Magyar Kultúra Napja alkalmából a "Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett" kitüntetés adományozta **Kertai Pál** egyetemi tanárnak, a DOTE Közegészségtani és Járványtani Intézete igazgatójának, országos tisztifőorvosnak.

A kitüntetés január 22-én **Dr. Andrásfalvy Bertalan** művelődési- és közoktatási miniszter adta át ünnepélyes keretek között. Az ünnepségen a Debreceni Orvostudományi Egyetem képviselőjében **Módis László** egyetemi tanár, oktatási rektorhelyettes vett részt.

Reform a nőgyógyászatban

A DOTE Női Klinikája február 1-én tudományos ülést rendezett "A szülészet-nőgyógyászat és a családorvos kapcsolata, A szülészeti-nőgyógyászati ellátás keretei az egészségügyi reform szerint" címmel. Bevezető előadást **Dr. Andréka Bertalan** népjóléti minisztériumi helyettes államtitkár tartott. A tudományos program moderátora **Dr. Lampé László** egyetemi tanár volt. A program keretében **Dr. Berbik István**: A terhesgondozás az új betegellátási rendszerben, **Prof. Péter Mózes**: Teljesítményfinanszírozás, a betegellátás új rendje a DOTE-n; **Dr. Ilyés István**: A családorvosképzés a DOTE-n címmel tartott előadást. A Női Klinika tantermét megtöltő nagy számú érdeklődő számos fontos információt kapott az egészségügyi reform kérdéseiről.

Pénz telefonra

Február 4-én a Rektori Hivatalban tartotta évi rendes ülését "A Debreceni Orvostudományi Egyetem fejlesztéséért" alapítvány kuratóriuma, amely döntött az alapítványi tőke 1992. évi kamatára benyújtott pályázatok odaítéléséről.

A kuratórium egyhangú döntéssel az alapítvány 2,2 millió forint támogatását - összegyetemi célú beruházás költségeinek fedezésére - az új telefonközpont által nyújtott lehetőségeket teljesen igénybevevő digitális készülékek üzembe helyezéséhez szükséges belső hálózati szerelési munkálatok finanszírozására ítélte oda.

Céger kerestetik

Az Egyetemi Tanács döntése alapján a Debreceni Orvostudományi Egyetem címerére (emlékmájára) nyilvános pályázatot írtunk ki, amelyre 33 pályamunkát nyújtottak be. Az egyetem rektora a pályaművek elbírálására bizottságot kért fel, amelynek elnöke **Prof. Gomba Szabolcs** egyetemi tanár, tagjai: **Dr. Székely György** akadémikus, egyetemi tanár, **Dr. Molnár László** egyetemi tanár, **Dr. Schlammadinger József** egyetemi docens, és **Dr. Módy György**, a Déry Múzeum munkatársa volt. A bíráló bizottság javaslatot tett az Egyetemi Tanácsnak a legsikeresebbnek minősített pályaművek közül történő címer kiválasztására és elfogadására.

A nyertest 20.000 forint illeti. Összesen 32 darab pályázat érkezett be, a pályázók neve egyelőre nem ismert. A bizottság tagjai a kiválasztott 5 pályázat közül kettőt tettek első helyre holtversenyben, a többinek 2., 3., 4., helyezést ítéltek.

A címer-tervezetek fekete-fehér változatát itt közöljük, a színes példányok megtekinthetők az Elméleti Tömb előcsarnokában.

A legmegfelelőbb emblémát az Egyetemi Tanács fogja ezek közül kiválasztani.

Az ad hoc bizottság a kiválasztott emblémákhoz észrevételeket is fűzött. Ezek röviden a következők:

Ad. 1.a. A kelyhet Aesculapius botjára kell cserélni, kerüljön az emblémára a DOTE alapításának éve. A Debrecen címer legyen valamivel kisebb. A könyv alsó élén a lapszélek rajza túl monoton. A könyv körüli zöld növényi motívumok talán egy kicsit túlhangsúlyozottak.

Ad. 1.b. A kelyhet Aesculapius botjára kell cserélni. Kerüljön rá az emblémára a DOTE alapításának éve.

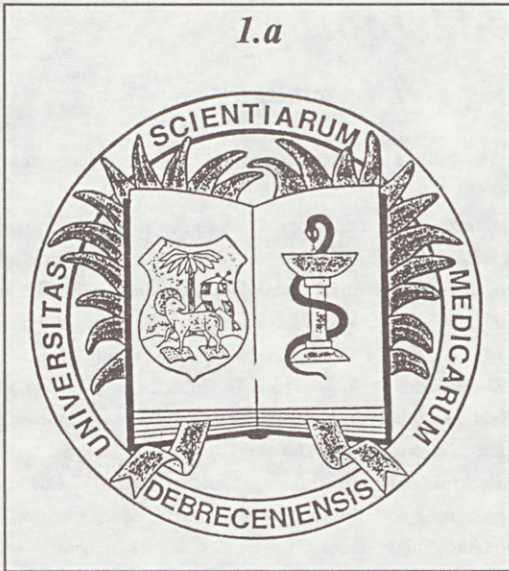
Ad. 2. Az "ars longa" a mai emberek zömének már nem sugallja az orvoslás művészetét, inkább a bölcsészetre utal. Ezért helyére kerüljön: FUND. 1912. Az "eredeti" így nem kell.

Ad. 3. A szöveg ne szalagba legyen írva, hanem a pajzs alsó széléhez simuljon. A bárány lábait meg kell nyújtani. Célszerű lenne az egyetem alapításának évét feltüntetni.

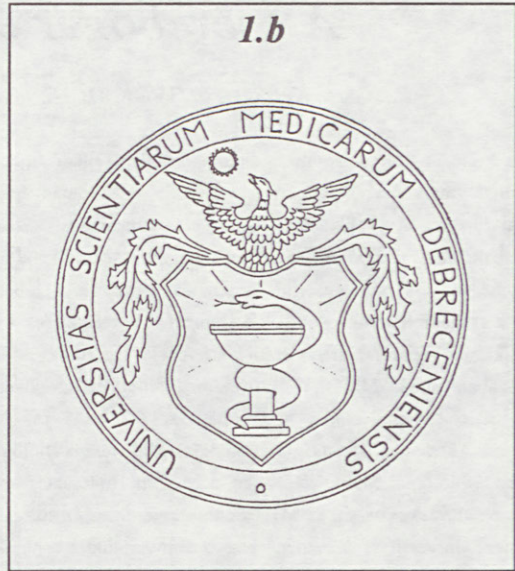
Ad. 4. Nem kell a D-betű a pajzs tetejére. A kompozíció kontúrját (a tölgylevelek) egyszerűbb vonalúvá kellene tenni. Célszerű lenne az egyetem alapításának évét feltüntetni.

Ad. 5. A Bíráló Bizottság javaslatán túlmenően az egyetem vezetősége egy további "Sigillum Universitae" jelígis címertervezetet ajánl a közvélemény, illetve a döntésre illetékes Egyetemi Tanács figyelmébe.

1.a

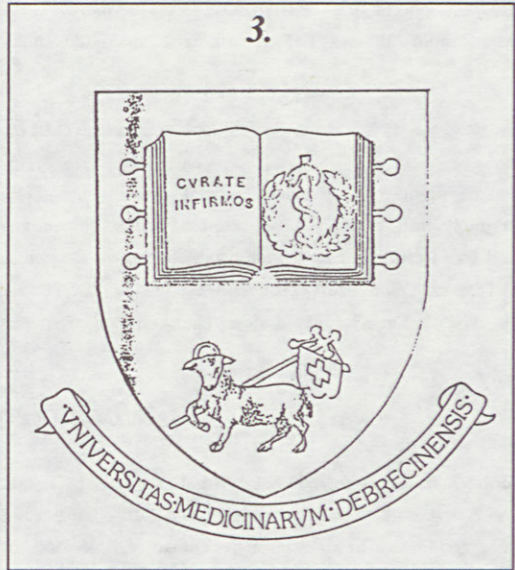
1.b

2.

3.

4.

5.

A cserebogár és a fejlődésbiológia

A körülmények nem rózsások-de még kivirágozhatnak

"A sejtbiológia korunk egyik legdinamikusabban fejlődő, újkeletű, de annál markánsabb integrálást felvállaló tudományága ... Meghatározó részévé válik a XXI. század eleji kutatásoknak. Ennek a kihívásnak Magyarországon igen szerénynek is csak jóindulattal nevezhető kutatási támogatás és gyatra infrastrukturális feltételek között kell megfelelnünk" - állítják a Debreceni beszélgetések a sejt- és fejlődésbiológiáról címet viselő konferencia szervezői. A DAB székházában január 24. és 27. között megrendezett összejövetelen hazai tudósok népes tábora jelent meg. A szervezők (az MTA Debreceni Akadémiai Bizottság Sejtbiológiai, Molekuláris Biológia és Szaporodásbiológiai Munkabizottsága, a Magyar Biológiai Társaság Sejtbiológiai Szakosztálya, az MTA Sejtbiológiai Szakbizottsága és a Debreceni Universitas) szeretnék hagyománnyá tenni a sejtbiológia és a hozzá szorosan kapcsolódó egyéb tudományágak honi helyzetének áttekintését, megvitatását.

"Külföldön gyakrabban találkoznak a tudományág magyar képviselői, mint itthon. Ezért szükséges megteremtünk és

továbbfejlesztünk az egymást kritikusan támogató fórumokat" jelentik ki a szervezők.

A konferencia kötetlen beszélgetéseit, alapos szakmai felkészültségről tanúskodó előadásait az első nap estéjén Szabad János, a szegedi SzBK Genetikai Intézetének munkatársa "Miből lesz a cserebogár?" című okfejtésével vezette be. A közönség mosolyogva hallgatta a választ: "természetesen pajorból. No, és a pajor? Muslica petéből". És ezenkívül már a muslicák házasodási szokásairól értekezett Szabad János, majd részletesen taglalta, hogy mi történik akkor, ha fejbe, illetve ha fenékbe szúrják a petét. Hogyan lehet komoly dolgokról humorral értekezni? - erre adott példát a konferencia egyik szervezőjének, Módis László professzornak a debreceni kutatás, oktatás történetét neves festmények bemutatásával illusztrált előadása is.

N.T.

A kuruzslókat már Mózes is üldözte

Zsidó nő a gyógyításban a Bibliától napjainkig címmel tartott előadást Dr. Gergely Judit, a DOTE Gyógyszertani Intézetének professzora február 8-án a Református Kollégiumban. A debreceni Magyar-Izraeli Baráti Társaság által szervezett rendezvényen a DOTE számos oktatója, köztük Dr. Gergely Lajos rektor mint a baráti társaság

díszelnöke, a megyei tisztifőorvos és főgyógyszerész, a Református Teológia tanárai és az egészségügy története iránt érdeklődők jelentek meg. Az orvostikát, gyógyítás - technikákat tagláló és számos érdekes kérdést felvető előadásról következő számunkban még szót ejtünk.

A hiba nem a készülékben volt

A Kérdőjel 5. számában fejeződött be "A hallgató kérdez - az igazgató válaszol" sorozatunk, amelyben az egyetem öt új intézeigazgatója fejtette ki gondolatait az oktatásról. Az utolsó részből - számítógép

ördögének ténykedése folytán - kimaradt a legfontosabb : a Gyógyszertani Intézet igazgatójának neve. Hernádi Ferenc professzor úrtól és kedves olvasóinktól elnézést kérünk!

Drága, kedves Olvasóim!

Igazán annyira örömmre szolgált, hogy sokan vették a fáradságot, és ki-ki tanulásából vagy munkájából kemény perceket elszakított, nem sajnálva testének erejét, szellemének kútforrásvizét, papírt, tollat ragadott és megformálta véleményét. Persze ez érthető, hiszen nem mindennap esik meg a DOTE-n, hogy csak úgy filmklub alakul hipp-hopp, sőt talán ripsz-ropsz. Azért sohasem gondoltam volna ilyen elképesztő izgalomra, amely az embereket magával ragadta. Itt vagyok példának okául én, aki ilyen lábba jöttem, mint talán akkor utoljára, mikor a szomszéd szoba lányaival "Hol a macska pamacs?"-t játszottunk. A szobatársam is fölpörgött kicsit, mikor meghallotta, de úgy, hogy a bűgöcsigám egyből benyújtotta a felmondását és láthatóan kedveszegetten kiugrott az ablakon. Talán ufónak állt és megtalálja számítását. Eléggé megrázott a dolog, de végülis nem akarok itt senkit felesleges érzelmi kitérőkkel traktálni. Még annyit csak elmondok, hogy az éjszaka sírtam és a macim teljesen elázott. Mielőtt teljesen belelovalnám magam a depresszióba, nézzük meg Ti/Önök mit is írtatok/ mostantól kezdve nem vagyok hajlandó igeragot egyeztetni/ a szervezőknek:

"Hát fiúk, odavagyok értetek, mennyit gürizhettetek ezen, csodálatos az egész és, hogy mind Ti csináltátok, imádni valóak vagytok. Jaj, édes bogaraim, szegény kis fáradt aranyszőrű paripám, ha már egy kicsit pihenni vágytok, csak gyertek hozzám, kitért keblekkel várom, hogy cirógathassalak Benneteket. Ott leszek minden előadásom, fekete harisnya lesz rajtam ezüst holddal, ezüst csillagokkal és fekete lyukkal. Na pá tündérékém."

"Csórikáim, ha nem hagyjátok abba ezt az értelmetlen baromságot, kihívok valakit a hóra. Eddig lementem a badiba, nyomtam kettőt, meg befújtam magamat éroszolos bicepszfénnyel és azt hittem, azért nem buknak rám a csajok, mert még nem nyomok százat fekvé. Most teljesen bekavarodtam, mikor a barátom elmesélte, miről is szól a film. A bunyókat azért élveztem."

"Örömmel értesültem, hogy hallgatók kis csoportja felvállalta a szervezéssel járó terheket és nem feledte, hogy a jó orvos egyben művelt magyar ember is, aki nemcsak a műtőasztal mellett ismeri ki magát, hanem a nagybötös élet ügyes-bajos dolgaiban is. Köszönöm, hogy az egyetem hírnevét a kultúra felmutatásával is patinásabbá tehetjük... a tanulás rovására, nehogy...meg a tudomány..."

"A mai fiatalságnak nem elég a diszkó, meg a biliárd, meg mit tudom én már micsoda, most itt van ez is. Milyen orvos lesz az ilyenekből? Megáll az ész."

"Jobb lenne, ha leadnátok harmincszor a Terminátort! Asztala viszta bébi"

"Másodéves lány vagyok és úgy örülök ennek a mozinak, tudjátok a barátnőim azt mondják, kicsit félnék vagyok és még nem is sikerült összeismerkednem senkivel, mert nem is tartom szépnek magam, bár sokan bámulnak, de hiába mondják a barátnőim is, még nem sok buliba volt kedvem elmenni, csak rámmászik az a sok tapló, bár akadnak helyes srácok is, de mindenesetre nekem nem sikerült és nem is nagyon szeretem, de olyan jó, ezek olyan érdekes filmek és remélem talán itt össze tudok ismerkedni valakivel."

"Nekem olyan filmet hoztatok, aminek az a mondanivalója, hogy mindenki mosogassa el maga után az edényeket és ne hagyja mocskosan az asztalon!"

"Hát én bepisiltem, mikor megtudtam, miket vetítetek."

"Filmesztétikai szempontból - ugyanis engem érdekel a filmesztétika /is/ -, ha tüzetesebben megvizsgáljuk a filmeket, úgy is mondhatnám, hogy egy kis humort csempésszek a levelembé, hogy nagyító alá venni, mikor egy kópia két-három méter, ha nem tudnátok esetleg, miért humoros. Igen szóval én ráéreztem fiúk arra, miért választottátok pont e filmeket. Sokáig kutattam sok könyvet ütöttem fel, úgy érzem megtaláltam a magot, amely egyik filmből átvezet a másikba, ami egybeköti a gondolatokat. Ezt nem részletezem nektek, ez felesleges volna. Azt kell mondjam, zseniális, én személy szerint a sorrenden egy változtatást vennék véghez, de így sem rossz. Ha megkértek rá, előadást is tarthatok az előadás előtt vagy után, esetleg helyette."

"Inkább elmegyek a haverokkal, elmesélem nekik, hogy berúgtam akkor, mikor arról beszélgettünk, hogy hogy berúgtunk és közben legalább jól berúgunk, hogy legyen miről beszélgetnünk legközelebb."

"El kell mondjam, így mozit még nem élveztem. Majd elájultam az izgalomtól, elöntött a pír, forgott velem a világ, néha meg kivert a veríték és a szám széle remegett és András közben milyen aranyosan szöszmötölt a nájlonharisnyámmal."

"Jók vagytok srácok, vagány kis filmeket szedtetek össze."

... és mit válthatott ki azokból, akik szólni se tudtak?

naív sirob

A térítéses orvosképzés helyzete

"Később is felelősek vagyunk az ott töltött hat esztendőért."

Városunkban 1985. szeptemberében merült fel először az önköltséges, idegen nyelvű orvosképzés gondolata. Az előzményekről és a jelenlegi helyzetről kérdeztük Kovács Tibor professzort, a TOK irodavezetőjét, aki nemrégiben kapta meg a legjobb oktató címet.

- 1983-ban az MSZMP Központi Bizottságának, névszerint Aczél Györgynek kezdeményezésére Magyarország is érdeklődést mutatott a devizás képzés iránt. Akkoriban ez mindenképpen jelentős lépésnek számított. Elsőként 1983-ban, a budapesti orvostudományi egyetemen, és a műszaki egyetemen indult be ez a folyamat. Ezt követően 1984-ben a pécsi, 1985-ben a szegedi, illetve egy esztendő múlva a debreceni orvosi egyetem is csatlakozott a sajátos képzési módhoz. Lövey professzor úr engem kért meg az információk, tapasztalatok országos szintű felmérésére. Az így szerzett "bölcsesek" abban segítettek bennünket, hogy ne kövessünk el olyan hibákat, amelyeket mások már megtettek előttünk. Az évek múlásával bebizonyosodott, hogy Magyarországon a DOTE-en folyik a legszínvonalasabb idegen nyelvű orvosképzés. Kísérletképpen beindítottunk egy úgynevezett előkészítő évet. Ennek két oka volt. Egyrészt: saját tapasztalatokat akartunk szerezni, másrészt: a kurzus végén a sikeresen vizsgázók számára is kíváncsiak voltunk. Ők természetesen elkezdhetik az első évfolyamot. Az sem mellékes, hogy az anyagi alapokból meg tudtuk teremteni a következő év indulásához szükséges tőkét. Így nem kellett elvonni az egyetem amúgy is szűkös költségvetéséből. Így tehát 1987-ben indult a első évfolyam.

- *Miért volt szükséges az önköltséges orvosképzés kiépítésére?*

- Ennek több előnyét is fel lehetne sorakoztatni. Nem mellékes, hogy azok a hallgatók, akik hozzánk jöttek, igen hamar megkedvelték a várost, az itteni emereket, a szokásainkat. Hírünket elvitték a saját országukba, ezáltal szakmai kapcsolatokat tudunk életben tartani. Vannak olyan külföldi hallgatóink, akik nem is akarnak visszatérni a hazájukba, itt szeretnének letelepedni. Nemcsak anyagi tőkénk származik ebből, hanem baráti kapcsolatokkal is gazdagodhatunk.

- *Kik vesznek részt az oktatásban?*

- A DOTE valamennyi intézete részt vállal az oktató-munkában. Ez mindenkitől nagy erőfeszítést kíván, ezáltal kollégáimra is jelentős teher hárul. Ezért nyilvánvaló, hogy fizetünk az oktatóknak, máskülönben nem menne a dolog. Ha úgy tekintem, hogy a csökkenő életszínvonallal rendelkező oktatóknak egy kicsit tudunk segíteni a külön jutott pénzzel - ami persze nem sok -, akkor ennek örülnünk kell. Az elmúlt esztendőben mintegy 20 millió forintot fizettünk óradíjra. Tudni kell azt is, hogy több mint 40 intézet dolgozója vesz részt a képzési folyamatban. Ez az összeg csak kimondva sok, kifizetve már kevésbé.

- *1987-ben a rendszerváltás előtti időket éltük. Bele szólt-e az akkori hatalom, az új képzési rendszerbe?*

- Akkor még valóban "felül" döntötték el, hogy mit kell tanítanunk. Szerencsére kiestünk a látószögükből. Fogalmuk sem volt arról, hogy milyen képzés folyik Európában s milyen nálunk, az orvosi egyetemen. Egyszerűen kiszabadultunk az irányításuk alól, így szabadon terveztünk. Az adottságainkhoz, tárgyi feltételeinkhez azonban alkalmazkodnunk kellett. Mostanra már a legmodernebb nyugati tankönyvekből oktatunk. Ezt főként a külföldi kapcsolatainknak köszönhetjük. Ez megtermékenyíti a magyar nyelvű oktatást is.

- *Milyen reklám tevékenység szükséges ahhoz, hogy eljusson a DOTE jó híre, a világ különböző részére?*

- Készítettünk egy színes propaganda füzetet, amit elküldtünk a követségekre. Közben különböző ügynökségekről is érkeztek hozzánk érdeklődő kérdésekkel. Kezdetben a középiskolai bizonyítvány alapján döntöttünk a felvételekről. Ezt két évig csináltuk, majd rájöttünk arra, hogy óriási színvonalbeli különbség van az országok oktatási rendszere között. Így másik utat kellett választanunk - azért is, mert közben hatszoros lett a túljelentkezés. Elhatároztuk a kollégáimmal, hogy bevezetjük a felvételi vizsga rendszerét. Az oktató munkát ugyanis nagyban befolyásolja, ha heterogén a csoport összetétele. Vannak, akik anyanyelvi szinten beszélnek az angolt, mások pedig csak elsajátították. Így fordulhatott elő, hogy az induló 70 főből jelenleg 17-en

tanulnak a végzős évfolyamon. Egyedül Ausztráliából nincs hallgatónk.

- *Bizonyára voltak buktatói annak, hogy a felvételi vizsgán sikertelenül szereplőknek óriási potyautat kellett megtenniük Magyarországra és saját hazájuk között?*

- A folyamat helytelenségét időben felismertük. Vizsgacentrumokat hoztunk létre a világ különböző városaiban, országaiban: Görögországban, Izraelben, Cipruson, Dubayban és most nyitunk egyet Teheránban. Az egyetem felvételi bizottsága vándorol, nem a hallgatók jönnek. Hozzánk csak azok érkeznek, akik sikeres felvételi vizsgát tettek. Ennek az az óriási előnye, hogy a saját elvárásainknak felelnek meg a leendő hallgatóink.

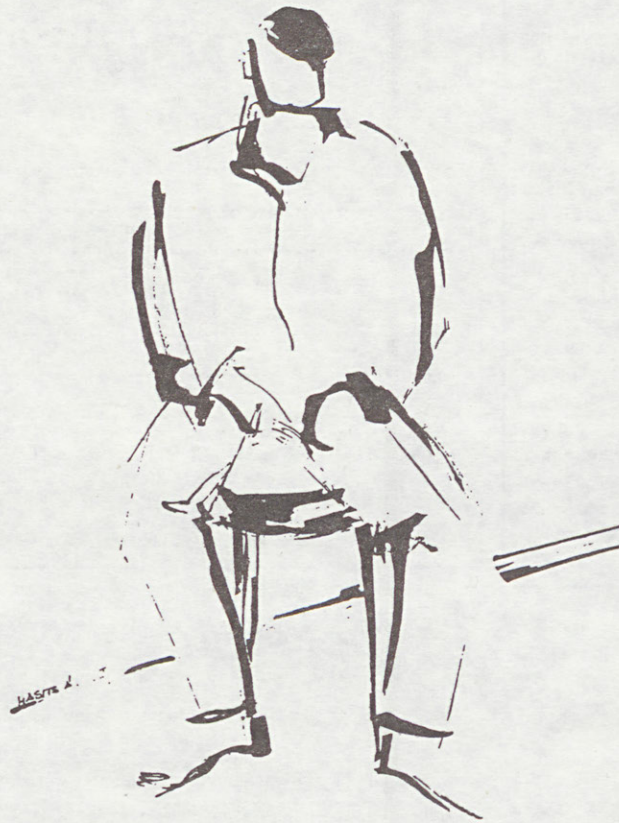
- *Miből áll a felvételi vizsga?*

- Írásbelivel kezdenek, méghozzá három tantárgyból: kémiaiából, fizikából és biológiából. Ezután szóbeli beszélgetés történik, ahol felmérjük az angol nyelvtudásukat, szókincsüket s azt, hogyan értik meg a "debrecenies" angol kiejtésünket. Továbbá kapunk egy szakmai szöveget, amit hangos olvasás után összefoglalva, saját szavaikkal kell értelmezniük. Természetesen a jelentkezők személyiségét is szemügyre vesszük.

- *Tudunk-e a környező országokban hasonló képzési rendszerrel?*

- Várható volt, hogy amikor a politikai tiltás megszűnik, akkor máshol is bevezetik a térítéses orvosképzést. Ez visszahat a mi felvételi arányunkra is. Például a pozsonyi egyetemen indult a miénkhez hasonló orvosképzés. Ők azonban olcsóbbak, mint mi. Nálunk 7 ezer dollárba kerül a tandíj. Pozsonyban 10 ezer dollárt kérek, ebben viszont már a szállás és az étkezés is benne van. Ez nagy kihívás a debreceni egyetemnek. Nekünk az a filozófiánk, hogy komoly felelősséggel tartozunk azért, hogy a hallgatóink diplomájának értéke elismert legyen. Görögországban, Németországban mindenképpen elfogadják az itt szerzett orvosi diplomákat. Később is felelősek vagyunk az itt töltött hat esztendőért.

F. Balogh Mária

Sajnos egyetemi lapjainkban is kezd burjánzani az a szokás, hogy megjelenő magánvéleményeket dühödt levélváltás követ a következő számokban. Erre szeretnénk felhívni a figyelmet a következő keresetlen írással.

Helyreigazítás helyreigazítása helyreigazításának helyreigazítása **Tisztelt!**

Megdöbbenve olvastam a Helyreigazítás helyreigazításának helyreigazítása című levelét, melyben a Helyreigazítás helyreigazítása című levelemre válaszolt.

Ön téved, ha azt állítja, hogy a Helyreigazítás című cikke a legutóbbi közzétett Helyreigazítás helyreigazításának helyreigazítása című cikkével együtt a Helyreigazítás helyreigazítása című cikkemet meg tudja cáfolni. Ezt meg kell cáfolnom. Hiszen a Helyreigazítás című cikkét én a Helyreigazítás helyreigazítása című cikkemben megcáfoltam, tehát az a cikke eleve nem cáfolhatta az én Helyreigazítás helyreigazítása című cikkemet. De Ön mégis vette a bátorságot, hogy ezt a cikkemet a Helyreigazítás helyreigazításának helyreigazításával megtámadja, arra viszont nem gondolt, hogy ezzel elismerte, hogy a Helyreigazítás című cikke helyreigazításra szorult, amit az én Helyreigazítás helyreigazítása című cikkem meg is tett. Így Ön tulajdonképpen saját, Helyreigazítás című cikkét cáfolta meg, tehát álláspontja nem egyértelmű.

Ilyen emberrel pedig nem vagyok hajlandó vitatkozni.

Na de Uraim, kérem!

Uraim!!

Uraim!!!

(ópé)

u.i.: A szerkesztőség megjegyzi, hogy a cikkben foglaltak a szerző magánvéleményét tükrözik, s a szerkesztőség felé érkező helyreigazításokat helyre fogja igazítani.

HIRDETÉS - VÉNY

A kérdőjel olvasóinak új szolgáltatást kínálunk: aki február 10-ig eljuttatja a mellékelt szelvényt a szerkesztőségbe, annak következő számunkban díjmentesen közöljük apróhirdetését. Sajnos jelégés borítékokat nem áll módunkban őrizgetni, így kérjük, közöljék (közöljétek), hogy alig használt könyveik, rádiójuk, ill. albérleteitek, barát-nőitek, barátaitok iránt érdeklődők hol jelentkezhetnek. Maximum 20 szóban, nyomtatott nagybetűvel írva várjuk "ajánlataitokat". Ne feledd(jék): a Kérdőjelet a DOTE minden olyan dolgozója és hallgatója olvassa, akit érdekelnek munkahelyének, ill. egyetemének eredményei, gondjai, tervei. Tehát a "potenciális olvasószám" mintegy négyezer.

??? APRÓHIRDETÉS ???

A hirdetés szövege:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

A hirdető neve, címe és foglalkozása:

.....
.....

SZEM-SZÖG

Véget ért a vizsgaidőszak. Első hét. Mit tehet a kollégista? Hogyan szabaduljon meg a ráakódott fölösleges tudománytól?

Nos, a lehetőségek rendkívül színes palettájáról válogathat. Debrecenben az italboltok száma jóval meghaladja a harmincat ... (Már) Dickens szerint (is) az orvostanhallgatók "Tunya naplopók, akik örökké csak dohányoznak, meg isznak, meg lézengenek..." (A Pickwick klub) Azért napjainkban az egyetemistákról kialakult kedvezőtlen kép - főleg így vizsgaidőszak után - kezd egy kicsit még kedvezőtlenebbé válni. Kisebb társaságok indulnak, hogy a pénztárcájuknak és néprajzi érdeklődésüknek megfelelő helyre térjenek be. Úgy látszik, a kötelező testnevelés megszűntével a testmozgást elég söröskorsók emelgetésére korlátozni. De az izmok fáradhatatlan munkája mellett a szellem sem pihen.

- Nagyon laza az egyetem - jegyzi meg az elsőéves, majd megpróbálja bizonyítani, hogy ő egyáltalán nem tanult a vizsgákra.

- Majd a Zanat szigorlat - mondja még bölcsebben és még sokatmondóbban a harmadéves és hogy ő azért még egy nappal előtte is itt ült és tényleg nem tanult semmit.

Később itt-ott felmerült még néhány emlékfoslány a vizsga anyagából, hogy aztán a tüneti kezelésként alkalmazott sör végleg kiütze. Egyre keresetlenebb szavak, egyre keresettebb mellékhelységek. A társaság végül népdalok gazdag repertoárjával tarsolyában hazaindul. Né-hányunk esetleg kisebb koordinációs problémákkal küszködik. (A téma az utcán hever, de ki fogja hazavinni?)

De azért nem ilyen sötét a kép. Hiszen a kollégium "tanulási, pihenési, művelődési, testedzési és szórakozási lehetőséget biztosít" (Kollégiumi Működési szab. I. zsolttár, 5. ének).

Azokról, akik ezek közül már a félév első napjaiban is a tanulást választották, nem sikerült információt szereznünk. Velük később vesszük fel a kapcsolatot.

(ó pé)

Kérdőjel

Kiadja a Debreceni Orvostudományi Egyetem, 4012. Debrecen, Nagyterdei krt. 98.

Felelős kiadó: dr. Gergely Lajos rektor

Felelős szerkesztő: Nagy Tünde

Szerkesztőség: a DOTE II. Kollégium, földszint. Telefon/fax: 15-753, 11-600/5220 (a DÖK számán)

Tördelés: Magulya László, DOTE Szakdidaktikai és Oktatástechnikai Csoport

Nyomtatás: DOTE Házinyomda, vezető: Telek László

Megjelenik havonta, július és augusztus hónapok kivételével

Kapható a DOTE kollégiumainak portáin és a Medikus könyvesboltban